

Altijd handig om te weten

Doe er uw voordeel mee

Wijzigingen fiscaal partnerschap

In het Belastingplan 2011 is een belangrijke wijziging aangekondigd met betrekking tot het zogenoemde 'partnerbegrip'. Omdat dit in veel partnersituaties belangrijke fiscale gevolgen kan hebben, vinden wij het belangrijk dat u hiervan op de hoogte bent. Desgewenst kunt u ook maatregelen treffen ter voorkoming van nadelige fiscale gevolgen.

De plannen leiden ertoe, dat er per 1 januari 2011 een basispartnerbegrip zal gelden voor alle belastingwetten. Als partner worden aangemerkt gehuwden, geregistreerde partners en samenwoners met een notarieel samenlevingscontract. Voor samenwoners geldt als extra voorwaarde dat zij in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) staan ingeschreven op hetzelfde woonadres.

In de afzonderlijke belastingwetten worden aanvullingen op het basispartnerbegrip opgenomen. Hierna gaan we nader in op de wijzigingen voor de inkomstenbelasting en de erfbelasting.

Inkomstenbelasting

In de inkomstenbelasting is het fiscale partnerschap vooral belangrijk, omdat bij partnerschap geschoven mag worden met vrijstellingen en aftrekposten. Daardoor is het bijvoorbeeld mogelijk een aftrekpost toe te rekenen aan de partner met het hoogste tarief.

Wanneer één van de partners weinig (of niets) verdient, heeft het fiscale partnerschap nog een extra voordeel. Het is dan namelijk mogelijk om (een gedeelte van) de algemene heffingskorting uit te betalen. Afhankelijk van uw persoonlijke situatie kan dit voordeel oplopen tot ruim € 2.000 per jaar!

Tot op heden was het voor de inkomstenbelasting eenvoudig om als fiscaal partner aangemerkt te worden. Als er zes maanden of meer wordt samengewoond met een meerderjarige mag gekozen worden voor fiscaal partnerschap. Het maakt daarbij niet uit of er een samenlevingscontract is.

De inkomstenbelasting kent een aantal uitbreidingen op het basispartnerbegrip. In de nieuwe regeling voldoet u in de inkomstenbelasting aan de voorwaarden voor fiscaal partnerschap wanneer u:

- gehuwd bent;
- een geregistreerd partnerschap heeft;
- ongehuwd samenwoont, een notariële samenlevingsovereenkomst heeft ondertekend en op hetzelfde adres staat ingeschreven bij de gemeente;
- ongehuwd samenwoont, een gezamenlijk kind heeft en op hetzelfde adres staat ingeschreven;
- ongehuwd samenwoont, samen een eigen woning bezit en op hetzelfde adres staat ingeschreven;
- ongehuwd samenwoont, elkaars partner bent voor de pensioenregeling en op hetzelfde adres staat ingeschreven.

Wanneer u niet aan één van de bovenstaande criteria voldoet, heeft u voor de inkomstenbelasting vanaf 1 januari 2011 geen fiscaal partner meer. In onder andere de volgende situaties is in de nieuwe wetgeving niet vanzelfsprekend meer sprake van fiscaal partnerschap:

- één van de ouders die samenwoont met een (vrijgezel) kind van 27 jaar of ouder;
- broers/zussen die samenwonen;
- samenwoners zonder samenlevingscontract, die geen kinderen hebben of eigen woning bezitten.

Om in bovengenoemde situaties toch fiscaal partner te blijven is actie noodzakelijk, bijvoorbeeld door het sluiten van een notarieel samenlevingscontract.

Echtscheiding

Tot op heden vervalt het fiscale partnerschap op het moment dat gehuwden besluiten 'duurzaam gescheiden' te gaan leven. Ofwel, het moment waarop één van de partners de echtelijke woning verlaat. Ook deze regeling gaat wijzigen.

Vanaf 1 januari 2011 eindigt het fiscale partnerschap pas op het moment dat de scheiding van tafel en bed door de rechter is uitgesproken. Op zich is dat geen nadeel. Echter, de beide partners worden op deze wijze wel verplicht nog samen aangifte te blijven doen en dat is niet altijd gewenst.

Oplossingen?

De nieuwe regelgeving kan er toe leiden dat u niet langer partner bent, terwijl u dat wel wilt zijn, of juist partner blijft, terwijl dat ongewenst is. Bevindt u zich in één van deze situaties? Neemt u dan contact op met uw ABAB-adviseur. In veel situaties zijn er mogelijkheden om alsnog voor het fiscale partnerschap in aanmerking te komen, of – in geval van echtscheiding – het fiscale partnerschap sneller te beëindigen.

Erfbelasting

Niet alleen in de inkomstenbelasting is het partnerbegrip van groot belang. Dit geldt ook voor de erfbelasting. Wordt in de erfbelasting namelijk aan de vereisten voor het fiscale partnerschap voldaan, dan is er recht op het laagste tarief en de partner-vrijstelling van € 600.000!

Ook voor de erfbelasting geldt het basispartnerbegrip, gehuwd, geregistreerd partner of samenwonend met een notarieel samenlevingscontract.

Daarnaast wordt voor de erfbelasting een aantal aanvullingen in de wet opgenomen. Ongehuwd samenwonenden zijn alleen fiscaal partner indien zij op het moment van overlijden minimaal zes maanden:

- meerderjarig zijn;
- een gezamenlijke huishouding hebben gevoerd en op hetzelfde adres stonden ingeschreven;
- een samenlevingscontract met een wederzijdse zorgverplichting hebben.

Het vereiste dat er minimaal zes maanden een samenlevingscontract moet zijn, vervalt in de volgende twee situaties:

- wanneer ten minste vijf jaar een gezamenlijke huishouding is gevoerd en in die periode beide partners op hetzelfde adres stonden ingeschreven;
- op grond van overgangsrecht bij een overlijden vóór 1 januari 2012.

Bij samenwoning gecombineerd met zorg is het ook mogelijk om partner te zijn op basis van een zogenoemd Mantelzorgcompliment.

Gevolgen vervallen partnerschap voor de erfbelasting

In de nieuwe regeling bent u minder snel fiscaal partner dan in de oude regeling. Wanneer u minder dan vijf jaar ongehuwd samenwoont en geen samenlevingscontract heeft, kan het nadeel erg groot zijn.

Voorbeeld

Twee partners wonen minder dan vijf jaar samen in een koopwoning van € 450.000 en de hypotheekschuld is € 250.000. De woning is eigendom van partner A en de schuld staat op zijn naam. Er is geen ander vermogen en ze hebben geen kinderen. Partner A heeft in zijn testament opgenomen dat partner B zijn enige erfgenaam is.

Belastingheffing mét fiscaal partnerschap

Op het moment dat partner A komt te overlijden vererft er een vermogen van € 450.000 -/- € 250.000 = € 200.000 aan partner B. Partner B heeft een vrijstelling van € 600.000 en betaalt geen erfbelasting.

Belastingheffing zonder fiscaal partnerschap

Partner B erft weer € 200.000, echter ze is nu geen partner, daardoor is haar vrijstelling slechts € 2.000. Wat Partner B meer erft, is belast met het hoge tarief van 30% en 40%. In totaal betaalt partner B nu € 67.400 aan erfbelasting!

Oplossingen?

Wanneer partner A en partner B tijdig een notarieel samenlevingscontract hadden afgesloten, had belastingheffing volledig voorkomen kunnen worden. Vraag uw ABAB-adviseur hoe u in uw situatie het fiscaal partnerschap voor de erfbelasting kunt behouden.